

N:o 4.

Ank. till Riksd. kansli den 9 april 1900, kl. 5 e. m.

Konstitutionsutskottets memorial, angående talmannens i Andra Kammaren vägran af proposition på yrkande, att framlagd voteringsproposition icke måtte godkännas.

Sedan Kongl. Maj:t uti sin proposition angående statsverkets tillstånd och behof i punkten 23 under fjerde hufvudtiteln föreslagit Riksdagen, bland annat, att »för fortsatt stärkande af landets fasta försvar bevilja 4,853,100 kronor samt till utgående under år 1901 deraf anvisa 2,147,500 kronor», hemställde statsutskottet uti sitt utlåtande n:o 5 i punkten 24:o mom. b), att Riksdagen måtte »för fortsatt stärkande af landets fasta försvar bevilja 4,853,100 kronor samt till utgående under år 1901 deraf anvisa 2,147,500 kronor», hvaremot reservanter inom utskottet yrkade, att Riksdagen måtte »på det sätt bifalla Kongl. Maj:ts framställning i ämnet, att Riksdagen, för fortsatt stärkande af landets *nuvarande* fasta försvar, å extra stat för år 1901 anvisar 2,147,500 kronor». Vid detta ärendes behandling i kamrarne den 17 nästlidne mars, hvarvid inom båda kamrarne votering verkställdes mellan statsutskottets förslag och reservanternas, blef af Första Kammaren statsutskottets förslag antaget, hvaremot Andra Kammaren biföll det af reservanterna framställda yrkandet.

Då kamrarne sålunda i ärendet fattat olika beslut, framlade statsutskottet i tredje punkten af sitt memorial n:o 45, med förmälan att de olika besluten icke kunnat af utskottet sammanjemkas, för frågans

afgörande genom gemensam omröstning följande förslag till voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att Riksdagen må för fortsatt stärkande af landets fasta försvar bevilja 4,853,100 kronor samt till utgående under år 1901 deraf anvisa 2,147,500 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, på det sätt bifallit Kongl. Maj:ts framställning i ämnet, att Riksdagen, för fortsatt stärkande af landets *nuvarande* fasta försvar, å extra stat för år 1901 anvisat 2,147,500 kronor.»

Enligt utdrag af Andra Kammarens protokoll för den 31 nästlidne mars har, vid föredragning af omförmälda tredje punkt i statsutskottets nyssnämnda memorial n:o 45, efter det talmannen på anförda skäl vägrat framställa proposition på gjordt yrkande derom, att den i denna punkt framlagda voteringsproposition icke måtte godkännas, samt kammaren förklarad, att nämnda yrkande skall till proposition upptagas, öfverläggningen blifvit, jemlikt 61 § riksdagsordningen, förklarad hvilande och målet förvisadt till konstitutionsutskottet för den i nämnda paragraf omförmälda åtgärd.

Talmans rätt att vägra proposition bestämmes genom § 61 riksdagsordningen på följande sätt:

»Talman må ej vägra proposition, utom när han finner väckt fråga strida mot grundlags lydelse; och bör han då alltid anföra skälen till sin vägran.»

Enligt detta grundlagsbud eger således talman ovedersägligen rätt att vägra proposition på sådana yrkanden, som han finner strida mot grundlagens lydelse. Från denna bestämmelse om talmannens rätt att pröfva en väckt frågas grundlagsenlighet känna grundlagarne icke något undantag, och yrkanden rörande af vederbörligt utskott uppsatta

förslag till voteringspropositioner för gemensam omröstning måste alltså äfven vara föremål för sådan pröfning. Under den tid, då 1810 års riksdagsordning gälde, begagnade ständens talmän äfven med afseende å uppsatta voteringspropositioner mer än en gång den rätt att vägra proposition, som i denna riksdagsordnings § 55 fans stadgad, och då med anledning deraf konstitutionsutskottets pröfning och afgörande i vederbörlig ordning påkallades, blef visserligen vid 1856—58 årens riksdag denna talmannens rätt af utskottets majoritet förnekad, men deremot vid 1862—63 årens riksdag af enhälligt konstitutionsutskott den propositionsvägran godkänd, som bondeståndets talman utöfvat, då han förklarar sig icke grundlagsenligt kunna framställa proposition om afslag å en af statsutskottet framlagd voteringsproposition. Äfven under vårt nuvarande representationsskick har denna rätt till propositionsvägran i dylika frågor blifvit vid olika tillfällen utöfvad af talmännen i såväl Första som Andra Kammaren — så 1872 och 1884 i båda kamrarne samt 1873 och 1892 i Första Kammaren — hvarvid kamrarne alltid låtit vid talmännens vägran bero.

I § 61 riksdagsordningen heter det vidare: »Derest Kammaren ändock yrkar proposition, skall talman ega att förklara öfverläggningen hvilande, och målet förvisas då till Konstitutionsutskottet, som det åligger att ofördröjligen inkomma med motiveradt och bestämdt utlåtande öfver frågans stridighet eller enlighet med grundlagen.»

För utskottet har således till pröfning förelegat frågan, huruvida det i Andra Kammaren framställda yrkandet, att ofvan omförmälda voteringsproposition icke skall godkännas, är stridande mot eller enligt med grundlagen.

Beträffande gemensamma omröstningar stadgas i § 65 riksdagsordningen: »När, i fråga om statsutgifter eller bevillning, eller om reglementariska föreskrifter för Riksbanken, dess inkomster och utgifter, eller om ansvarsfrihet för Fullmäktige i Riksbanken, eller om Riksgäldskontorets styrelse och förvaltning, inkomster och utgifter, Kamrarne fatta stridiga beslut, som ej uppå vederbörligt utskotts förslag varda sammanjemkade, skola begge Kamrarne hvar för sig rösta om de olika beslut, hvori hvardera förut stannat; kommande den mening, som dervid erhåller de flesta ledamöters af båda Kamrarne sammanräknade röster, att gälla såsom Riksdagens beslut. För att vid sådan omröstning förekomma lika antal röster, skall i Andra Kammaren afläggas och förseglas en sedel, hvilken, i händelse de öfrige sammanräknade rösterna utfalla lika, öppnas och afgör frågan. Är pluralitet redan vunnen, bör den aflagda sedeln ouppbruten genast förstöras.»

Då de uti nu ifrågavarande voteringsproposition intagna, sins emellan olika beslut, hvaruti hvardera kammaren stannat, uppenbarligen gälla en statsutgift;

då den stridighet, som föreligger mellan besluten, endast hänför sig till utgiftens belopp och ändamål, och icke med någotdera af dessa beslut förbundits något sådant vilkor eller någon sådan annan bestämmelse, att sammanstående beslut af båda kamrarne derom är erforderligt;

då icke heller någotdera af dessa beslut i öfrigt är af beskaffenhet, att proposition å bifall till detsamma — hvilken proposition redan vid frågans föregående behandling utan invändning fått i hvardera kammaren framställas och göras till föremål för votering — grundlagsenligt kan förvägras;

då derjemte i den framlagda voteringspropositionen hvardera kammarens beslut är fullständigt och riktigt återgifvet; och

då slutligen vederbörligt utskott förklarar sig icke kunna föreslå någon sammanjemkning af de stridiga besluten;

finner utskottet den föreliggande frågan vara af beskaffenhet, att, jemlikt § 65 riksdagsordningen, gemensam omröstning deri skall ega rum. Ett bifall till det i Andra Kammaren framställda yrkandet om afslag å den framlagda voteringspropositionen skulle sålunda förhindra en gemensam votering, som grundlagsenligt borde företagas.

På grund häraf får konstitutionsutskottet förklara,

att den i Andra Kammaren väckta fråga derom, att statsutskottets i tredje punkten af dess memorial n:o 45 framlagda förslag till voteringsproposition icke skall godkännas, är stridande mot grundlagens lydelse, och att således kammarens talman grundlagsenligt förfarit, då han vägrat proposition på detta yrkande.

Stockholm den 5 april 1900.

På utskottets vägnar:

G. RUDEBECK.

Reservationer:

af herr *Trygger*, som anförde:

»I sitt memorial n:o 45 har statsutskottet, under tredje punkten, för der omhandlade ärendes afgörande genom gemensam omröstning föreslagit voteringsproposition af viss lydelse. Vid behandling i Andra Kammaren af den af utskottet sålunda väckta frågan har, efter hvad de i konstitutionsutskottet företedda protokollsutdrag utvisa, talmannen med förmälan, att under öfverläggningen framstälts två yrkanden, dels på godkännande af den föreslagna voteringspropositionen och dels på afslag å densamma, uttalat, att ett bifall till yrkandet om icke godkännande af voteringspropositionen skulle stå i uppenbar strid med stadgandet i 65 § riksdagsordningen, samt förklarat sig förhindrad att framställa proposition å detta yrkande. Sedan kammaren ändock fordrat proposition, har målet jemlikt 61 § riksdagsordningen förvisats till konstitutionsutskottet.

Det spörsmål, som utskottet med anledning af denna remiss har att i första rummet besvara, är icke det, om i förevarande fall gemensam votering bör jemlikt 69 § regeringsformen och 65 § riksdagsordningen ega rum eller ej, utan det, huruvida äfven under förutsättning, att med dessa §§, rätt tolkade, skulle öfverensstämma, att gemensam votering bör anställas, talmannen må ega stöd i grundlag för sin åtgärd att, på sätt skett, söka framtvinga sådan votering. Klart är, att den omständigheten, att grundlagen ålagt Riksdagen eller en kammar vissa förpligtelser, icke i och för sig föranleder dertill, att dessa förpligtelsers fullgörande skall genom talmannens eller annans åtgärd kunna uttvingas. Endast för de fall, der en dylik befogenhet blifvit i grundlagen talmannen uttryckligen tillagd, kan densamma honom tillerkännas. I nu förevarande fall läser intet annat grundlagsstadgande kunna ifrågasättas vara tillämpligt än det i 61 § riksdagsordningen innefattade. Enligt denna § eger talman vägra proposition endast för den händelse han finner »väckt fråga strida mot grundlags lydelse». Detta stadgande återgifves nu af konstitutionsutskottet så, att talman eger »rätt att vägra proposition på sådana yrkanden, som han finner strida mot grundlagens lydelse». Ett yrkande om bifall eller om afslag i en väckt fråga uppfattas af utskottet såsom något från sjelfva frågan

skildt, såsom i sig innefattande en ny väckt fråga. Med denna uppfattning skulle alltså 61 § riksdagsordningen gifva talmannen rätt att genom propositionsvägran icke blott undandraga kammarens pröfning en fråga, som alldeles icke eller i sin förevarande form icke grundlagsenligt kan blifva föremål för Riksdagens behandling eller beslut, utan äfven å en proposition i en behörigen väckt fråga framtvunga det svar, ja eller nej, som talmannen, låt vara med full rätt, anser kammaren af grundlagen förpligtad att afgifva.

I betraktande af stadgandena i 83 och 84 §§ regeringsformen: »Ej må någon för framtiden gällande förklaring af grundlagarna stadgas, utan på det sätt, som vid ändringar i dem iakttagas bör» och »Grundlagarna skola efter deras ordalydelse i hvarje särskildt fall tillämpas», synes mig en sådan befogenhet för talmannen icke kunna ur 61 § riksdagsordningen härledas, helst en dylik uppfattning skulle komma i strid med stadgandet i 60 § riksdagsordningen, att en framställd proposition »skall alltid endast med ja eller nej besvaras». Framställes en fråga, måste det ankomma på den tillfrågade, huruvida han vill svara ja eller nej. Är den, till hvilken frågan ställes, inskränkt till att svara blott ja eller blott nej, är frågans framställande utan ändamål. Antingen skall sjelfva frågan icke framställas, eller ock måste friheten att besvara den på sätt 60 § riksdagsordningen förutsätter, lemnas oförkränt. —

Den fråga, som i förevarande fall förelegat till Andra Kammarens afgörande, har varit ofvan omförmälda, af statsutskottet afgifna förslag till voteringsproposition. Då kammarens talman af de beträffande detta förslag gjorda yrkanden vägrat upptaga icke bifallsyrkandet, utan blott afslagsyrkandet, har talmannen dermed otvetydigt ådagalagt, att han ansett sjelfva den väckta frågan ej strida mot grundlags lydelse. Vid sådant förhållande finner jag 61 § riksdagsordningen icke innefatta stöd för en propositionsvägran i afseende å yrkandet, att ifrågavarande förslag till voteringsproposition icke måtte godkännas; och har jag ansett utskottets utlåtande böra affattas i öfverensstämmelse härmed.»

af herr *Johnsson*, som anförde:

»Jag förenar mig i den af herr professor Trygger afgifna reservation. Utskottet har icke, i anledning af förevarande remiss, att yttra sig derom, huruvida gemensam votering efter den föreslagna voteringspropositionen bör jemlikt riksdagsordningen § 65 ega rum, utan i första rummet deröfver, huruvida talmannen egt stöd i grundlagarne för sitt förfarande att, genom att vägra proposition, söka framtvunga en ge-

mensam votering. Någon meningsskiljaktighet borde ej råda derom, att den befogenhet och deraf följande förpligtelser, som äro i grundlagarne för ärendenas behandling och besluts fattande i kamrarne föreskrifna, måste af kamrarne iakttagas och till efterlefnad gälla, men icke kunna genom talmannens veto framtvingas. Den i § 60 riksdagsordningen stadgade bestämmelse »proposition skall alltid endast med ja eller nej besvaras» kan grundlagsstiftaren ej hafva afsett att ointetgöra genom lydelsen i § 61: »Talman må ej vägra proposition, utom när han finner väckt fråga strida mot grundlags lydelse». Då grundlagen tydligen med väckt fråga afser förslag eller yrkanden, som framställas inom den ena kammaren, och å hvilka frågor talman kan vägra proposition, då deras innehåll, enligt talmannens uppfattning, strida mot grundlags lydelse, så är förhållandet helt annat med de utlåtanden, som, jemlikt § 56 riksdagsordningen, afgifvas af ett utaf Riksdagen för beredande af Kongl. Maj:ts proposition eller af enskild riksdagsman väckt motion tillsatt utskott. Sådana utlåtanden äro alltför viktiga och i riksdagsgöromålen af alltför ingripande art för att af talmannen kunna undandragas kamrarnes behandling i enlighet med §§ 59 och 60 riksdagsordningen.

Konstitutionsutskottet har ansett sig kunna till stöd för sin mening åberopa ett fall från 1862—1863 års riksdag, då nemligen talmannens i Bondeståndet vägran att framställa proposition på yrkande, att statsutskottets förslag till voteringsproposition för votering i förstärkt statsutskott skulle afslås, blef af konstitutionsutskottet godkänd. En jemförelse emellan det åberopade och det nu föreliggande förhållandet lär emellertid ej utvisa annat, än att olikheterna mellan dåvarande och nuvarande representationsformer äro af beskaffenhet, att den af utskottet dragna slutsats ej kan anses fullt motiverad. Efter att två stånd stannat mot två beträffande statsutskottets hemställan om afslag å Kongl. Maj:ts proposition rörande kostnadsersättning till tjenstemän för resor i vissa tjensteärenden, hade statsutskottet framlagt förslag till voteringsproposition för frågans afgörande genom omröstning i förstärkt statsutskott. Denna proposition blef af tre stånd gillad, och det blef således af dem erkänt, att ärendet var af natur att, enligt § 69 regeringsformen, vara underkastadt omröstning i förstärkt utskott. Om än olika meningar kunna göra sig gällande, huruvida frågan var af sådan natur — och äfven nu äro meningarne härom delade beträffande alldeles enahanda frågor — kan ej förnekas, att förhållandet är ett helt annat mellan de två kamrarna, än det var mellan ett stånd, som ej godkände proposition för dess af-

görande i förstärkt utskott, och tre stånd, hvilka, om de varit ense i sakfrågan, skulle hafva afgjort den med Rikets Ständers magt enligt § 69 regeringsformen. Från den omständigheten, att dåvarande konstitutionsutskott ej tillerkände ett stånd veto mot tre ständs öfverensstämmande mening, leder ingen analogi till det antagandet, att ej den ena af de två kamrar, som i alla frågor hafva lika behörighet och myndighet, skulle ega att mot medkammaren häfda sin mening angående gemensam votering.

Men då konstitutionsutskottet till stöd för sitt beslut ansett sig böra åberopa nämnda, af 1862—1863 års riksdags konstitutionsutskott afgifna utlåtande, så lärer utskottet hafva bort utsträcka jemförelsen till andra, af konstitutionsutskottet under 1810—1866 års statsskick afgifna utlåtanden i frågor, som stå i full analogi med den, som nu förelegat utskottet till afgörande. — I detta afseende tillåter jag mig att åberopa ett af 1856—1858 års konstitutionsutskott afgifvet utlåtande angående till utskottets afgörande hänskjuten fråga angående af talmanen i Bondeståndet vägrad proposition på inom ståndet vid föredragning af frågor om åtskilliga voteringspropositioner framställt yrkande, dervid utskottet anfört, bland annat:

»Enligt utdrag af Bonde-Ståndets protokoll för den 15:de innevarande December, från Ståndet aflemnadt den 16:de och i Konstitutionsutskottet föredraget den 17:de i samma månad, har, vid föredragning i Ståndet af Stats-Utskottets Memorial N:o 173, med förslag till sammanjemkning eller voteringspropositioner i anledning af Riks-Ståndens skiljaktiga beslut, rörande åtskilliga till Riks-statens 6 och 7 Hufvudtitlar hörande frågor, samt N:o 182, med förslag till voteringspropositioner i anledning af Riks-Ståndens skiljaktiga beslut, i fråga om löneförbättring för Krigs-Hofrättens civile embets- och tjänstemän, Bonde-Ståndets Talman, på anförde skäl, vägrat proposition å bifall till 3, 4, 9, 10, 11, 12 och 13 punkterna af först nämnda Memorial, och å det sednare i sin helhet, hvarefter, då Ståndet icke desto mindre påyrkat framställandet af dessa propositioner, öfverläggningen blifvit förklarad hvilande och målen, jemte hvad deruti under diskussionen inom Ståndet förekommit, förvisats till Konstitutions-Utskottet med anmodan, att, så vidt ske kunde, inom nästkommande Fredags afton den 18:de innevarande månad afgifva motiveradt och bestämdt utlåtande öfver frågnas stridighet eller enlighet med Grundlagen.»

»Vid fullgörandet af det Konstitutions-utskottet sålunda lemnade uppdrag, har Utskottet funnit sig först böra undersöka, huruvida de

ärenden, vid hvilkas föredragning proposition å bifall blifvit vägrad, vore sådane, att Talmannen vid deras föredragning egde befogenhet att ingå i undersökning och pröfning af deras innehålls större eller mindre öfverensstämmelse med Grundlagarne. Utskottet har dervid inhämtat, att då vid 1840 och 1841 årens riksdag Bonde-Ståndets Talman vägrat framställa proposition till antagande i dess helhet af ett Stats-Utskottets utlåtande, hvilket han förmenade innehålla en grundlagsvidrig hemställan, Konstitutions-Utskottet ogillat denna vägran och yttrat (Memorialet n:o 10) bland annat, följande: »Utskottet bör härvid först anmärka, att Riksdagsordningens 45 §, som i allmänhet omtalar Landtmarskalks och Talmans rättigheter, deribland väl upptager den att göra, men icke den att *vägra* proposition. Icke eller är en sådan rätt hvarken uttryckt uti, eller en nödvändig följd af den i Riksdags-Ordningens § 23, mom. 2 införda Landtmarskalks- och Talmans-eden och den deri innehållna försäkran, att med all förmåga upprätthålla och försvara Konungamagten och Riksens Ständers rättigheter. Om Grundlagarnes stiftare verkligen tänkt sig rättigheten att vägra proposition så vigtig, så vidsträckt som man sedan föregifvit, synes den åtminstone i ettdera af nämnda lagrum hafva bordt få en plats. Då så icke skett, anser Utskottet redan häraf följa, att Talmännen icke, enligt våra Grundlagars ordalydelse, kunna anses utgöra det vigtiga och mäktiga återhållande element i Svenska National-Representationen, som de genom den vidsträckta tolkningen af rättigheten att vägra proposition skulle blifva.

Det är först i Riksdags-Ordningens § 55, som Landtmarskalks och Talmans rättighet att vägra proposition omtalas, och det förtjenar uppmärksamhet, att den blott nämnes för att begränsas. Landtmarskalk och Talman, bjudes der, må ej kunna vägra proposition, utom i det fall, då han finner *en väckt fråga* bokstafligen strida mot Grundlagarnes lydelse. I slutet af samma § nämnes, att, om ett, i följd af propositioners vägrande, till Konstitutions-Utskottet hänskjutet mål af samma Utskott ansetts grundlagstridigt, den, som *motionen* gjort, må, der honom så godt synes, vända sig till Konstitutions-Utskottet, på sätt, som Rege-rings-Formens § 84 föreskrifver. Då det, lindrigast sagdt, vore besynnerligt, att blott lemna motionärer denna rätt, i fall äfven andra vore underkastade samma äfventyr, leder hela §:ens sammanhang otvunget till den tolkning, att hvad i början kallas *väckt fråga*, är ingenting annat, än hvad i slutet kallas motion, och att de *väckta frågor*, å hvilka Landtmarskalk eller Talman kan vägra proposition, endast äro de i

Riksdags-Ordningens § 48 mom. 4 omtalade *motioner af någon vid Riksdagen då närvarande Ståndets Ledamot*: en tolkning, som fullkomligen styrkes af nästföregående 54 §, som föreskrifver, huru proposition till fattande af ett definitivt beslut öfver en Konungens framställan, eller ett Betänkande eller *en af enskild Riksdagsman väckt fråga* bör inrättas.

Ordalydelsen af återopade grundlags-paragrafer föranleder således icke dertill, att Landtmarskalks och Talmans rätt att vägra proposition sträcker sig längre, än till de i Ståndet väckta motioner; och då Grundlagarne, enligt Regerings-Formens § 83 skola i hvarje särskildt fall efter deras ordalydelse tillämpas, så är den Utskottet förelagda fråga genom det anförda redan besvarad.»

Efter utveckling af de skäl, som talade för talmannens rätt att vägra proposition på inom ett stånd af enskild riksdagsman väckt fråga, hade 1840—41 års konstitutionsutskott fortsatt:

»Helt annat är förhållandet med de Utlåtanden, ett Utskott öfver en af Konungen gjord proposition eller en enskild Riksdagsmans motion afgifvit, Utlåtanden, hvilka äro ganska skilda från de frågor, hvilkas väckande omnämnes i Regerings-Formens §§ 53, 56, 81, 87, 89, 107 samt Riksdags-Ordningens §§ 29, 33, 34, 37.

Utskotten, af alla fyra Riks-Stånden till frågornas utredande och förslagens utarbetande utsedde och någon gång bemyndigade att med Riksens Ständers rätt besluta, äro alltför viktiga delar af vår representation, att deras Utlåtanden böra på ofvan nämnda sätt af en Talman kunna behandlas. Deras åtgärder äro underkastade Riks-Ståndens pröfning, hvilken Talman icke bör kunna dem undanhålla. Faran af en motsatt regel skulle icke undandröjas derigenom, att Konstitutions-Utskottet, när Ståndet yrkar proposition, kommer i tillfälle att sig utlåta. Utom det, att detta tillfälle skulle alldeles afskäras, då ett Stånd med Talmannen vore ense att undandraga sig frågans behandling och derigenom förlama de öfriga Ståndens verksamhet, kan Konstitutions-Utskottet minst för sig dölja vådan, äfven i dess hand, af en sådan magt, hvarigenom det i förening med en Talman, skulle kunna omintetgöra icke blott den öfriga National-representationens, utan äfven hela folkets, redan af de med ämnet mest bekante mäns utlåtande understödda önskan.»

1856—58 årens konstitutionsutskott yttrade härefter, bland annat, följande:

»Vid följande riksdagar har icke förr, än i förevarande fall, någon Talmans vägran att framställa proposition å bifall till ett Utskotts ut-

låtande varit dragen under Konstitutions-Utskottets skärskådande. Om orsaken härtill också icke med full visshet kan antagas vara att finna uti ett allmänt erkännande af riktigheten af 1840 och 1841 årens Konstitutions-Utskotts ofvan anförda åsigter, så torde dock Konstitutions-Utskottet, då det synes företrädesvis åligga detta Utskott att vaka öfver grundlagarnes säkra tolkning och undvika en ombytlig och vacklande lagtillämpning, nu icke böra, utan särdeles bindande skäl, afvika från åsigter, som, en gång bestämdt uttalade, sedermera under så många riksdagar icke blifvit, åtminstone offentligen, jäfvade. Det torde ej heller böra förbises, att om Lagstiftaren med »väckt fråga» i § 55 Riksdags-Ordningen förstått ej blott motioner, utan ock Utskotts alla förslag, Konstitutions-Utskottets förslag då otvifvelaktigt hade blifvit omnämnde och undantagne från den Talmännen uppdragna pröfningen af Utskotts-förslags grundlagsenlighet, enär en dylik pröfning af Konstitutions-Utskottets förslag tydligen vore orimlig, då Utskottet sjelft skulle komma att döma i egen sak. — Den tolkning af Grundlagen, som i omförmälda hänseende blifvit af Konstitutions-Utskottet antagen, synes jemväl närmast öfverensstämma med ordalydelsen af de i 49 § Riksdags-Ordningen sedermera intagna föreskrifter om behandlingen hos Riks-Stånden af Utskottens dit öfverlemnade förslag.

Då Utskottet alltså, på anförda grunder, anser sig icke böra frångå den åsigt, att en Talman är oberättigad att vägra proposition å bifall till ett i grundlagsenlig ordning från ett Utskott insändt förslag, så får Utskottet, som, vid sådant förhållande, icke bort ingå i någon pröfning af de uppställda och klandrade voteringspropositionernas grundlagsenlighet, förklara Bondeståndets äskade proposition till bifall å 3, 4, 9, 10, 11, 12 och 13 punkterne i Stats-Utskottets Memorial N:o 173 och å samma Memorial N:o 182, såsom ej grundlagsstridig, icke kunna af Talmannen vägras.

På grund af det anförda anser jag, att talmannen saknat grundlagsenlig rätt att vägra proposition å det framställda yrkandet.»